

Felhívás a zónatörvény eltörlésére, az illegális bordélyok felszámolására

Prostitúció Nélküli Magyarországért Mozgalom – prostitucio.hu

2004.

Takács Albert, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának általános helyettese 2003 óta többször is felhívta az önkormányzatok fi gyelmét arra, hogy törvényt sértenek, ha nem jelölik ki a türelmi zónákat.¹ Az ombudsman-helyettes szerint a türelmi zónák kijelölésének elmaradása által előidézett „jogbizonytalanság alkotmányos visszásságot okoz a prostituáltak törvényben legalizált jogaival és törvényes érdekeivel összefüggésben”, sérti „az Alkotmány 2.§ (1) bekezdésében rögzített jogállam-elvevel azzal, hogy akadályozza azon személyek legális tevékenységének folytatását, akiknek a jogszabály e tevékenység folytatását lehetővé teszi”. Takács szerint mindez a prostituáltak emberi és személyiségi jogait is sérti.

Amire azonban valójában fel kellett volna hívni a fi gyelme, mégpedig az országgyűlési képviselők fi gyelmét, az az, hogy a Belügyminisztérium által két egymást követő kormányzati ciklus során előkészített zónásítási törvénycsomag több Magyarország által aláírt nemzetközi emberi jogi egyezményt is sért.²

1.

Az állam nem kötelezheti az önkormányzatokat, hogy jelöljenek ki helyszíneket prostitúciós tevékenységre. A zónásítás ugyanis a prostituáltak prostitúcióban tartását szolgálja, és nem az abból való kilépésüket.

Az emberi jogi egyezmények szerint az államok nem a prostitúció elfogadása, gyakorlása érdekében kötelesek szabályokat alkotni, hanem a prostitúció visszaszorításán, a prostitúcióban lévő nők és gyermekek rehabilitációján, a nők és gyerekek prostitúcióba kerülésének megelőzésén kell munkálkodniuk – a prostitúció szervezőit, elősegítőit és kizsákmányolóit pedig üldözniük kell.³

A türelmi zónák kijelölése azonban államilag jóváhagyná és intézményesítené a prostitúciót, a prostitúcióba bekerült személyek benntartását szolgálná.

A zónák kijelölésével az önkormányzatok tevékeny részt vállalnának állampolgáraink prostitúciójának elősegítésében. A területi koncentráció nemcsak a maffia és a kliensek számára jelent könnyítést. A zóna kijelölése ugyanis a prostitúció jelenségét elfogadottá teszi és ezzel is bátorítja a keresletet.

A zónásítás másfelől azért is elfogadhatatlan, mert a prostituáltakra nézve jelent szankciókat. Az emberi jogi egyezmények következetesen áldozatnak tekintik a prostituáltakat, ennél fogva az állam általi további megbüntetésük teljesen önkényes és elnyomó jellegű. A prostitúciónak az emberi jogi alapelvekkel összhangban lévő szabályozása nem a prostituáltakat szorítja szabályok közé, hanem a szexipart és a kliensek viselkedését korlátozza, a prostitúció szervezőit és kizsákmányolóit pedig következetesen üldözi.

¹Takács Albert, az állampolgári jogok országgyűlési biztosának általános helyettese az OBH 4007/2003. sz. ügyben készült Jelentésében.

²A törvény explicite sérti a következő egyezményeket:

– Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950. évi március hó 21. napján kelt nemzetközi egyezmény (1955. évi 34. törvényerejű rendelet)

– A nőkkal szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről (1982. évi 10. törvényerejű rendelet)

A prostitúció kezelésének mulasztásai sértik a következő egyezményeket is:

– A gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1999. évi 87. ülészakán elfogadott 182. számú Egyezmény (2001. évi XXVII. törvény)

– A Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (1991. évi LXIV. törvény)

³Illusztrációul az egyezmények idevágó rendelkezései közül pár részlet: Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomásáról szóló Egyezmény szerint „a prostitúció... az emberi személy méltóságával és értékével összeegyeztethetetlen és veszélyezteteti az egyén, a család és a társadalom jólétét”, továbbá:

„A jelen Egyezményben részes Felek egyetértenek abban, hogy szociális, gazdasági, nevelési, egészségügyi, valamint az ezekkel összefüggő területeken működő szerveiken keresztül, álljanak bár közületi, avagy magánirányítás alatt, a prostitúció megelőzésére, valamint a prostitúció és a jelen Egyezményben említett bűncselekmények áldozatainak újrannevelésére és a normális életviszonyokba való beillesztésére alkalmas intézkedéseket tesznek vagy elősegítik az ilyen intézkedéseket.”

A nőekkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló egyezmény 6. Cikke szerint: „A Részes Államok kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni, ideértve a jogszabályalkotást is, abból a célból, hogy elfojtsák a nőkereskedésnek és a nők prostitúciós kizsákmányolásának minden formáját.”

2.

Az állam nem minősítheti vállalkozói tevékenységgé a prostitúciót, nem adóztathat ilyen tevékenységet, mert ezzel maga is stricivé, futtatóvá válik, és olyan tevékenység jövedelméből részesül, melyben visszaélnék kiszolgáltatott emberek jogaival, és amelyben sérül a test integritása és annak védelme.

A nemzetközi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a prostitúció iránti szükségletet csak az emberi jogok súlyos, ismétlődő megsértésével lehet kielégíteni. A prostituáltak 90 százalékát rendszeresen bántalmazzák a kliensek és a futtatók. Hatvan százalékuk minden nap retteg attól, hogy valamelyik kliens megölheti őket. A prostituáltakat folyamatosan traumatizálja a prostitúció erőszakrendszerének tökéletes kiszámíthatatlansága és az ennek való teljes kiszolgáltatottságuk. Valamennyi mérvadó vizsgálat azt az eredményt adta, hogy a prostitúcióba kerülő személyek 80–90%-a gyermekkorában rendszeres fizikai, illetve szexuális bántalmazást szenvedett el (tipikusan családtagoktól vagy intézetben). E bántalmazás hatására idegenednek el testüktől és érzéseiktől, veszítik el a testükkel való önrendelkezés képességét, s válnak képessé arra, hogy magukat másoknak testi használatra kiszolgáltassák. A kliensek nem az ártatlanul hangzó „szexuális szolgáltatást” vásárolják meg, hanem az ily módon sérült személyekkel való ismételt visszaélés lehetőségét. A prostitúcióba való bekerülés másik leggyakoribb oka a közvetlen kényszerítés, az emberkereskedelem. Csak az EU-ba évente mintegy félmillió nőt és gyereket adnak el az erre szakosodott szervezett bűnözők prostituálnak. A prostitúció tehát nem foglalkozás, hanem a nők és gyerekek elleni folyamatos erőszak rendszere, az erőszakféltel lehetőségének a kliensek részére történő árusítása. A prostitúció minden földrészen a szervezett bűnözés három legjövedelmezőbb üzletágának egyike.

A prostituáltak több, mint 95%-a nő, s a prostitúcióba való bekerülésük átlagéletkora 14 év. Mindennek az az oka, hogy a prostitúció iránti kereslet túlnyomórészt olyasmint keres, ami egyetlen jogrendben sem legalizálható: a kiszolgáltatott, fizikai önrendelkezési jogaitól a szó legszorosabb értelmében megfosztott rabszolganőket és -lányokat. A prostitúció jelensége a prostituáltak önrendelkezési jogainak tagadásán nyugszik: A kliens nem kérdezi, hogy a prostituáltat megverték-e, megerőszakolták-e, kényszerítették-e, ígéretesekkel, fenyegetéssel, szabadságában való korlátozással vették-e rá, hogy a kliens rendelkezésére álljon. „Nem kérdezi: számít rá. Amit a kliens megvásárol, az a nemi erőszak második fázisa: a megfélemlített, kiszolgáltatott, megalázott másik személyen végrehajtandó nemi aktus.”⁴

A prostitúció átkeresztelése szolgáltatássá nem változtatja annak tartalmán és lényegén, legfeljebb a látszat szintjén teszi az alkotmánnyal összeegyeztethetővé, miközben mások prostituálásának állami-törvényi elismerése tartalma szerint változatlanul az emberi méltóság és az önrendelkezési jogok megsértését jelenti.

A prostitúció a prostituáltak önrendelkezési jogának nem a gyakorlása, hanem a megsértése – a prostitútorok, az emberkereskedők és a kliensek által. A szervezett bűnözés a prostitúción nem pusztán élősködik, hanem – éppen ezen élősködés céljából – létrehozza és fenntartja azt, mégpedig nők és gyerekek elleni tömeges fizikai, szexuális, pszichikai és gazdasági erőszak útján. A prostituáltak állítólagos „joggyakorlása” fizikai, mely tökéletesen fizikailag kívül hagyja a prostitúció valóságát: a kiszolgáltatott személyek ellen elkövetett visszaélések rendszerét. A prostitúció főszabálya az emberi jogok megsértése, így a prostituáltak általi „joggyakorlás” fizikai szabályozási modellek valójában átértelmezik a jogsértéseket kivételes esetekké, s így hallgatólagosan normalizálják azt.

A nők és férfiak társadalmi és jogi egyenlősége megvalósíthatatlan ott, ahol férfiak tömegesen és nyíltan vásárolhatnak nőket testi használat, alávetés, illetve rutinszerű bántalmazás céljára.

Ha a prostitúció kihasználása legális, az azt jelenti, hogy a nők elleni erőszakot a törvényhozás megvásárolható szolgáltatásnak minősíti. Ezáltal az erőszak jelentése felpuhul, relativizálódik, s a társadalom közömbössé válik a nők és gyerekek elleni erőszak többi, továbbra is illegális formájával szemben is.

3.

A bárca kötelezővé tételét nemcsak azért tiltják a Magyarországon is érvényes nemzetközi egyezmények, mert alapvetően sérti az emberi jogokat – hiszen stigmatizálja a bárcaát kiváltó személyt, akivel ennek következtében negatív módon megkülönböztetően bánt a társadalom az élet minden területén –, hanem mert szinte lehetetlenné teszi a prostituált számára a kényszerpályája elhagyását. A kötelező egészségügyi vizsgálatoknak csak az egyik félre, tehát a prostituálttra való szűkítése diszkriminatív és értelmetlen, mivel ez nem védi meg a prostituáltakat a jóval népesebb számú klientúra nemi betegségeitől, és ez önmagában is jogegyenlőtlenséget eredményez. A nemibetegségek terjedésének megelőzése – többek között felvilágosító munka révén – állami, közegészségügyi feladat, amelynek a prostitúció jelenségétől függetlenül is, minden emberre, az egész magyarországi népességre megkülönböztetés nélkül kell vonatkoznia.

4.

A türelmi zónákat előíró törvény hatástalan maradt a prostitúciót működtető szervezett bűnözés és szexipar ellen, pedig a törvény hangzatos címe „a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályait” ígérte. A törvény bevezetője szerint a törvény célja „a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek visszaszorítása” – a valóságban azonban a törvény hatályba lépése óta egyre gátlástalanabban terjeszkedik hazánkban a prostitúciót működtető szexipar, a hatóságok jóváhagyó szemhunyása mellett.

⁴Betlen Anna: A képmutatás törvényi útja: egy lépés a prostitúció legalizálása felé, megjelent: a Fundamentum 1998. évi 3. számában

A kormányzat, az államigazgatás, az oktatás, az egészségügy semmilyen tevékenységet nem fejt ki a prostitúció, a nő- és gyermekkereskedelem megelőzésére, az áldozatok rehabilitálására, a társadalomba való beilleszkedésük elősegítésére.

Elégtelen a prostitúció szervezőire vonatkozó Btk-passzusok rendőri, bírói alkalmazása. Gyakorlatilag háborítatlanul működnek illegális bordélyok hazánkban. A mogyoródi Forma-1-es futamok mellett, a futamok napjaiban a zónatörvény hatályba lépése óta minden évben teljesen nyíltan, a rendőrök tudomásával működnek bordélyok. A bordélytulajdonosok esetleges megbüntetése enyhe, s nem kíséri azt sem a bordélyok tényleges felszámolása, sem a bordélyfenntartásból származó vagyon, jövedelem elkobzása. A hatóságok a bordélyokat nem zárják be, még ha a bordélyműködtetőket börtönre is ítélik. Így a bordélyokat a bűnbanda szabadlábban maradó tagjai zavartalanul továbbműködtethetik. Nem ismeretesek a bordélytulajdonosokkal összefonódó rendőri korrupció elleni kormányzati intézkedések. A nőket és gyerekeket prostitúcióra kényszerítő elkövetőkkel, a bordélyfenntartókkal, a prostitúció más szervezőivel, kizsákmányolóival szembeni magas szintű bírósági ítélezés rendre az elkövetők felelősségét enyhítő jogelvi értelmezéseket vezet be.

A zónásítási törvénycsomag semmilyen elemet nem tartalmaz a gyermekprostitúció visszaszorítására, és más kormányzati intézkedések sincsenek e téren. Ma Magyarországon nem büntethető a prostitúcióra kényszerített gyermekén szexuális aktust végrehajtó kliens.⁵

5.

A prostitúció keresleti oldalával, a kliensek szerepével és felelősségével senki nem foglalkozik. Hiába szankcionálja ugyan a páron a zónatörvény azt a klienst, aki nem megfelelő helyen próbál prostitúcióban megegyezni, nem ismeretes e szabálysértési cikkelyek alkalmazása. Jóllehet a szervezett bűnözés elleni törvény a prostitúció egészének visszaszorítását ígerte, a törvény a klienseket sokkal kevésbé teszi felelőssé a prostitúcióért, mint a prostituáltakat. Sem a zónatörvény, sem semmilyen más jogszabály vagy kormányzati intézkedés nem irányul a kliensi magatartás visszaszorítására.

A törvény szisztematikusan a prostituáltak által elkövethető cselekményeket üldözi szélesebb körben illetve szigorúbban, nem pedig az ezeknek megfelelő, a kliensek által elkövethető cselekményeket. Tekintve, hogy a prostituáltak túlnyomó része nő illetve lány, és férfi aknak áll rendelkezésére, a törvénynek ez az egyoldalúsága a nemek közötti megkülönböztetést jelent.⁶ Pedig a kliensek mindig teljesen szabad akaratukból kerülnek a prostitúcióba – szemben a bűnözők által kényszerített, sanyargatott, kizsákmányolt prostituáltakkal.

A prostitúció állítólagos 1999-es legalizálásának eredményeképp a prostituáltakat kevesebb bizonyíték alapján szélesebb körű büntetés fenyegeti, mint azelőtt, amikor a prostituáltakat a Btk. bűnelkövetőknek minősítette. Azelőtt a büntetőeljárás garanciarendszere védte a prostituáltakat a hatósági önkénytől, s a vádnak be kellett bizonyítania, hogy a prostituált „üzletszerű kéjelgést” ténylegesen folytat. 1999 óta az egyszeri utcai felajánlközást bünteti a törvény.

A gyakorlatban a prostituált nőket akkor is büntetik, ha egyetlen kliensnek vagy potenciális kliensnek sem ajánlkoztak fel. A zónatörvény alapján a prostituáltak tucatjai konkrét bizonyítás és valós jogorvoslati lehetőség nélkül, a büntetések fokozatosságát elvének megsértésével, de facto rendőri hatáskörben kerültek több évre börtönbe, aminek jogtalanságát a korábbi ombudsman is megállapította.

A zónatörvény semmilyen módon nem változtatott a prostitúciót szervező, azt kizsákmányoló bűnözői réteg üldözésén – ami, mint utaltunk rá, azelőtt is elégten volt.

A zónatörvény azonban a prostitúcióról folyó társadalmi diskurzust a nők és gyerekek elleni bűnök helyett a területek és méterek témakörére terelte. Ez a diskurzus sokkal inkább hasonlít a maffiák közti területfelosztási egyezkedésekre, mint az emberi jogokon nyugvó problémakezelésre. A törvény által a rendőri önkény előtt nyitott széles út lehetővé teszi, hogy a rendőrség oly módon „tartsa kézben” a prostitúciót, hogy a korrump rendőröknek illetve rendőrfelvezetőknek nem fi zeő stricik prostituáltjait megbüntetik, bezárják, míg a rendőröket lefi zeő körök prostituáltjait békénhagyják.

⁵Holott a Gyermek jogairól szóló Egyezmény 34. Cikke szerint: „Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy megvédik a gyermeket a nemi kizsákmányolás és a nemi erőszak minden formájától. Ebből a célból az államok hazai, kétoldalú és többoldalú sikon különösen az alábbiak megakadályozására tesznek intézkedéseket:

- a) a gyermek ösztönzése vagy kényszerítése törvénytelen nemi tevékenységre;
- b) a gyermekek kizsákmányolása prostitúció vagy más törvénytelen nemi tevékenység céljára;
- c) a gyermekek kizsákmányolása pornográf jellegű műsorok vagy anyagok elkészítése céljára.”

A gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről szóló Egyezmény szerint: „a gyermekmunka legrosszabb formái kifejezés magában foglalja ... egy gyermek prostitúció, pornográf akészítés vagy pornográfikus előadás céljára történő használatát, vásárlását vagy felajánlását”. Az Egyezmény el őírja a következőket: 1. Cikk: „Minden tagállam, amely jelen Egyezményt ratifikálja köteles sürgősségi jelleggel, azonnali és hatékony intézkedéseket tenni a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltása és azonnali felszámolása biztosításának érdekében.”

6. Cikk: „Minden tagállam tegye meg az összes szükséges intézkedést a jelen Egyezmény végrehajtását biztosító rendelkezések hatékony megvalósítása és kikényszerítése érdekében, ideértve büntető rendelkezések, vagy ahol helyénvaló, egyéb szankciók biztosítását és alkalmazását. Minden tagállam, kellő fi gyelemmel az oktatás jelenőségére a gyermekmunka felszámolásában, tegyen hatékony és határidőhöz kötött intézkedéseket annak érdekében, hogy a) megakadályozza a gyermekeket a gyermekmunka legrosszabb formáinak vállalásában; b) biztosítsa a szükséges és megfelelő közvetlen támogatást a gyermekeknek a gyermekmunka legrosszabb formáiból történő kivétele, valamint rehabilitációjuk és társadalmi beilleszkedésük érdekében; ... d) azonosítsa, és szólítsa meg a különösen veszélyeztetett helyzetben levő gyermekeket; és e) vegye fi gyelembe a lányok különleges helyzetét. Minden tagállam jelöljön ki a jelen Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtásáért felelős illetékes hatóságot.”

Mindkét említett egyezmény 18 évben határozza meg a gyermekkor felső határát.

⁶Lásd bővebben: Juhász Géza – Wirth Judit: Hogyan sérti meg a magyar állam a nők emberi jogait a prostitúcióval kapcsolatban?,

<http://prostitutio.hu/cedaw.arnyekjelent.es.prostitutio.reszlet.htm>

6.

A Belügyminisztérium munkatársainak a törvény előkészítése során tisztában kellett lennie azzal, hogy a zónásítási törvénycsomag sérti a Magyarország által aláírt nemzetközi egyezményeket, ám erre sem ők, sem az ombudsman nem hívta fel a figyelmet. Ez azt jelenti, hogy ezzel a törvénnyel tudatosan készítették elő a terepet arra, hogy az ország a későbbiekben majd elhagyja az érvényes nemzetközi egyezményeket, hiszen a zónásítás, a vállalkozói engedély és a bárca megvalósítják a prostitúció legalizálása felé tett első aktív lépéseket. A törvénnyel tehát kényszerhelyzetet próbáltak teremteni az Országgyűlés számára. Ebből a helyzetből látszólag már csak a prostitúciós szexipar teljes körű legalizációja és az érvényes nemzetközi egyezmények felmondása jelentene – szerintük – kiutat.

* * *

A prostitúció törvényesítésének azonban van alternatívája. A zónásítási törvénycsomagot el lehet törölni, és új, az alapvető emberi jogokat és az érvényben lévő nemzetközi egyezményeket fi gyelembe vevő törvényeket és intézkedéseket lehet hozni. Különös tekintettel arra a fejleményre, hogy zónásítási csomag előkészítésénél mintául vett német modell látványosan megbukott.

A német modell nem váltotta be azt az ígérteét, hogy kontrollálhatóvá, átláthatóvá teszi a prostitúciót, leválasztja a bűnözői rétegekről, megvédi a prostituáltakat a bántalmazástól és véget vet az emberkereskedelemnek. Ennek épp az ellenkezője történt. Mivel a prostitúció legalizációja normálisnak tünteti fel a kliensi magatartást, rendkívüli módon nőtt a kliensi kereslet és ezzel együtt a prostitúció piaca. Ennek következményeképpen az illegális bordélyok, illegális prostituáltak, az emberkereskedelem révén Németországba eladott prostituáltak valamint a gyermekprostitúció áldozatainak száma sokszorosára nőtt. A legalizáció következtében az önkormányzatok vették át a rendőrségtől az ellenőrző szerepet, ám se emberük, se pénzük és tulajdonképpen teljes jogkörük sincs az ellenőrzések végrehajtására. Így a prostitúciós piacon ma mindaz zavartalanul megtörténhet, amit a prostitútorok és prostitúciós vállalkozók nem szégyellnek, és úgy tűnik, jelen idő szerint ők semmit sem szégyellnek.

Átláthatóság helyett Németországban a prostitúciós piacon elszabadult az erőszak és káosz, minek következtében az alapvető emberi jogok és emberi méltóság súlyosan és folyamatosan sérülnek. Az illegális és legális – tehát adózó – bordélyokban egyaránt minden 10 prostituáltból 9 emberkereskedelem révén külföldről eladott személy, és legalább 70 százalékuk kelet-európai. A 25 EU-tagállamból három gazdag, nyugat-európai ország – Hollandia, Németország, Ausztria – tehát létrehozott egy legalizált prostitúciós piacot, melynek kiszolgálására javarészt szegény országok rászorult, női lakosságát, kiszolgáltatót gyerekeit használják fel.

Mivel a prostituáltak halálozási rátája még egy olyan gazdag, fejlett szociális ellátórendszerrel rendelkező országban is, mint például Kanada 40-szerese az átlag lakosságénak⁷, ideje volna elgondolkozni azon, hogy milyen tevékenységi irányba kívánjuk terelni Magyarország női lakosságát? A nyugati és helyi szexipiac kiszolgálására a gyorsan „tönkremenő” és hamar elhalálozó prostituáltak újabb és újabb hadseregeit kívánjuk-e létrehozni, vagy pedig a prostitúció visszaszorítására tett lépések keretében valóságos és az alapvető emberi jogokkal összeegyeztethető alternatívákat kívánunk nyújtani nekik a túléléshez és boldoguláshoz.

Már létezik olyan modell Európában, amely a megbukott német modellel szemben sikeresnek bizonyult. A svéd modell nemcsak felére csökkentette pár év leforgása alatt a prostituáltak számát, de az évi sok ezerről, alig pár százra csökkentette az emberkereskedelem áldozatainak számát is. Éppen ezért a Belügyminisztérium, az ombudsmani hivatal és az önkormányzatok illetékeseinek a svéd modell tanulmányozását javasoljuk, amelynek részleges vagy teljes bevezetése Magyarországon is az alapvető emberi jogok tiszteletével és az érvényben lévő nemzetközi egyezményekkel összeegyeztethető, pozitív eredményekre vezethet.

* * *

Új törvényi szabályozást szorgalmazunk, melynek a következő pillérekre kell épülnie:

1. **Megelőzés.** A veszélyeztetett csoportok prostitúcióba taszítását átfogóan megelőző rendszer.
2. **Áldozatsegítés.** Infrastruktúra, amely segíti a prostituáltakat kényszerpályáik elhagyásában. A nő- és gyermekkereskedelem áldozatainak rehabilitációja.
3. **Hatékony bűnüldözés.** Olyan törvények, melyek alapján hathatósan el lehet járni a prostitútorok és a prostituáltak kizsákmányolói ellen.
4. **Eltérítés.** A kliensek és a prostitúció potenciális vásárlóinak hatásos felvilágosítása arról, hogy a nők nem fogyasztási cikkek, tárgyként való használatuk súlyosan sérti alapvető emberi jogait.
5. **Kiskorúak büntetőjogi védelme.** Követeljük a 18 év alatti személyekkel pénzért folytatott szexuális aktusok bűncselekményé nyilvánítását és az ezt elkövető kliensek következetes üldözését és szigorú büntetését.

⁷A Canadian Report on Prostitution and Pornography concluded that girls and women in prostitution have a mortality rate 40 times higher than the national average. (Special Committee on Pornography and Prostitution, 1985, Pornography and Prostitution in Canada 350. <http://www.prostitutionresearch.com/factsheet.html>)